

Livrouf de Fatuhiva

— novel. Co. —

64 planes - 100:000
lettres

0 signi 108 quartilles
de 12 rattle de 76 lettres

Sircouf de Fatuhiva

novel·la

per

Aurora Bertrana.

A Papeete a l'Hotel de la Corona, hom pogué veure
a les hores dels apats, un nou client.
Els habituals s'adonaren tot d'una del foraster. Les
dones, "admiraren la prima: ^{esponerosa} ~~vulgar~~ corpore ~~delicada~~,
en l'embellall perfecte d'un vestit de Shanghai. Pro-
mangueren impressionades dels moviments lents
i hieràtics de l'home, del seu silenci atíu i pel
damunt de tot, d'aquell ^{d'un} esguard blau, llunyà
insensible als vulgars afalacs de les coquetes,
"Qui serà?" ~~xx~~ preguntaren, algu aitari:
El capità Warhem de la C. C. y. O. Llavors les
señores blanques arrencaren llurs espatlles mig nues

2/ "No era més que un vulgar supleat ~~de~~ de la
~~gran~~ Companyia Internacional. Un nou esclau del sen-
yor Miller, Va!

Les curioses en descobrir la insignificancia de Washem li
giraren la cara desdenyosament.

L'home no s'havia adonat d'aquell interès ^{d'aquest} ~~del~~
desaiximent. Entrava amb parsimonia, ~~beniclosat~~ un
poc el torç a la faiso' marinera, creava una
taula buda i esperava tranquilament que els com-
bers ~~indians~~ ~~anamesos~~ anamites, esclauquits, mileniosos
i enigmàtics, ~~ving~~ acudissin a servir-lo.

Vivia distretament el menjar, i no s'impacientava
si entre una uenya i l'altra el mandrós asiàtic que el
servia s'oblidava de m d'ell. Aquells diminuts i grogues
vintures vestides d'un blanc dubtós, anaven i venien
aléones les taules més recovrades vestides de cianella
xigent que reclamava a crits la continuació de l'
apat. El marí sabia esperar. Ni s'impacientava

H / ^{en acabat l'apat}
perria invariablement ~~de~~ ~~l'apat~~ ~~de~~ l'apat. Llavors el fres-
ter es veia obligat a romandre llarga estona assavorint el líquid
pala deuant-lo a glopsades lentes. Potser havia desapareg-
ut de la sala: Warhem encara ^{era allí} ~~romania~~, sempre amb la
fas ^{tranquila} ~~impossible~~, els ulls clars i llungans, com en un som-
ni; i els llavis preparats per a un somriure.

S'havien fet molt anys amb el got de l'Hotel, una
bestiola escaransida i bruta que mis lava entre les cames
dels clients, bo i mendigant una opinya de peix o un tros
de carn. El mar, acarriava l'animal lentament, suau-
ment, li donava ^{un poc de casta cosa,} brosets de pa sucats amb vi. ^{El got rebentava}
^{aquest darrer element amb} ~~est repulsiu~~ ~~de~~ ~~l'apat~~ Llavors Warhem s'enriolava.

De vegades, sempre dormiós i absent, el capi-
tal esmicolava una a una les flors del pomell cen-
tral. Les prenia fulla per fulla. Escarriava voluptuo-
sament les puntes dels seus dits imbuents de fragan-
cia exòliques
Desaparegué sobtadament. No va deixar cap més

3) Rastre que ^{un} ~~aquell~~ ~~afumall~~ ~~essenciat~~ ~~de~~ ~~regull~~ ^{de descreix}, ^{d'autenticitat}, ^{d'oblit}, ^{d'indiferència}
de preocupar + de destinar i de somni, un mirall dolç,
llunyà, un somni amb prou feines cobert i aquell,
ni menys ni lleu alterat.

Les blanques, per bé que des de nenes, haurien accep-
tat de Warhem una reverència, un besaman, una
frase complimentosa. Les ⁿⁱ ^{blanques} ~~ni~~ ~~blanques~~, que el llucaren
prou bé, s'haurien enorgullit d'oprenar. C'era una
nit d'amor. Les fàitanes, sempre ^{placades} ^{submissives} ~~disposades~~ ~~a~~ ~~l'amor~~,
s'haurien adorat i servit pel goig d'admirar-se
en aquells ulls tan bellament blaus i transparents
i passar el seu tocs més de selvatge per la cobellera
sedosa color de blet, ~~segat~~ ~~segat~~. Però Warhem no s'atansa
a ningú, ni blanques, ni mestres ni ni d'elles no oïren la
seua veu. en aquell curt espai de temps

Ell no sens menys, havia viscut el seu somni, el seu
desengany, el seu drama i la seua transformació.

6
El món colonial i el món indígena. L'oblidarem ben tot,
Van girarem l'esguard dels nousvinguts, funcionaris,
marxants, aventurers, curiosos, sociables, més a l'estat
de llurs ~~somnis~~, arxipielags, fins que ^{la brama de} (els castells de
Warhem, ~~sabent~~ ^{que el se sent havia dut} com una vola a les illes) ^{va a}
excepcions Marqueses, travessaria les fronteres de
Nututuiva, Hiraoa, Fatutiva, Motone, ~~se~~ ^{va a}
Kendri's païpi enlla, arribaria a les
elles sobe el vent i a ^{les del corall} ~~folat~~ (en ondes incertes i
legendàries).

~~La no era Warhem, el mar, El somni on
l'havia fet pirata.~~

~~Enganyen als nadius, volen donar es borbors
del tot podens mells, el direr de mible. omni po
tot de le C.C. 40. Creuen el mar, en dire~~

7 El capità Warhem, silencios, somniador, altiu, ~~at~~ esclau del dictador Miller, s'havia fet. Al seu lloc hom paguè ^{Goschman, témer} ~~conceixen el~~ ~~pirata Warhem~~ ~~de lluny~~, el Pirata Warhem, agosarat, cruel, cínic, embriac.

Poc a poc també es fouguè el ^{patronímic} cognom nou na. Aquí s'havia ~~col·locat~~ ^{substituint pel} ~~lloc~~ de Sircouf, el pirata.

El cau del nou Sircouf era en una de les ^{salvatges} ~~esquejes~~ illes Marqueses, on la brutat ^{la tendresa} ~~d'una~~ d'una indígena abhania el cor del bandit.

Heuets el poble el nomenà, Sircouf de Fatuhina.

x x
x

I

Pere Warhem, el futur Síndic de Fabulnia, desemborçà a Fabiti en 1926. Duia un contracte a la cartera: l'ànima rublerta i d'el·lusions.

Anava a treballar per la C. C. G. O (Companyia, Comercial, Internacional Oceànica) amb la qual s'havia compromès per cinc anys.

Del document clar i espès, format de clàusoles enrebellades, se'n despremia que Pere Warhem, capità d'altura, anava a pendre el comandament d'una de les unitats més importants de la flota comercial de la C. C. G. O. el "Bora-Bora" amb un sou mesal de mil francs indusos.

Pere sabia que aquell contracte no era cap ganga, però la seva eterna inquietud i un fàstic pregon per la vella Europa amb les seves constants amenaces de guerra i de revolta, li feren acceptar amb el·lusió la perpetua de pau oceànica, de novel·la, de poesia que aquell document semblava garantir-li.

9 / Warhem va haver-se de pagar el viatge d'anada, amb la condició que la companyia li pagaria el de tornada.

El marí, ingressat amb la vida de somni, que les illes del Paupí li evocaven estolvia durant un any, sense, mentre navegava en la línia Marsella - Alger, com a primer oficial de pont, a bord de l'Almirall Porlier.

Amb Pere, com que el viatge - oceanic era ^{car} car, al cap de dotze mesos Pere no havia reunit encara, la quantitat necessària. Sortosament la mare de Warhem posseïa uns petits escalvis que la bona senyora no dubtà ^{en} a sacrificar. Va contribuir amb mil cincents francs a la seva pròpia desmembrança. La marxa de Pere, fill únic i entremetallament estimat fou per la pobre dona una dolor fondo i inguarible.

- Tornaré d'aquí cinc anys - digué Pere. Però la vídua Warhem pensà que cinc anys son una eternitat per una mare sobretot quan ^{un} ja hom és ja vell, com ella. Amb tot, es limità a somriure i respongué al ~~Pere fill~~ ^{Pere}, plàcidament consolat:

- Si fill meu:

ni ella, ni el noi, no oblidarien mai aquell matí primaveral, quan varen despedir-se a la petita estació

7 bella colita, la qual menava un grupet ^{d'aventurers} i ^{havia} altres
ratgats, ataronjatats, So el terrer d'ayells i lls. I vivit
avri ben per a l'arxip'les del corall, i all ^{escom} ^{seu}

~~per el terrer.~~ ^{el capitá} Warhem, i lencios, somnia d'or, i actiu, al de
Ja no era Warhem, el mar, i el seu ^{de sempre}
el dictador ~~finat~~ ^{miller} ~~era Warhem~~ era el terrible Warhem, el pirata,
agorarat, cruel, cinc, embriac.

x x
x

Pere Warhem, el futur

10 de Saint Paul, del nord. Ambdós encara vivint els ^{inacabables} minuts que precediren la sortida del tren. La vídua Warham contemplava avidament aquell tros d'ella mateixa, ~~hona~~ joie, bell, honest i ~~somniador~~, marí, com el seu pare, que avui, per un anhel invencible de Somniador part es desvenculava ~~per la vella senyora~~ ^(la fabricia i de la patria) ~~per la vella senyora~~ ^{de} ~~seu~~ arrelassat per l'excursió exòtica i llunyança del Pacífic.

Pere veïé sempre més la seva mare, com ho havia fet ^{durant} aquells insubornables moments. La vella senyora, romanent ~~heroi-~~ ^{heroi-} ~~camment~~ ^{camment} serena, ^{muda} rígida a força de dominar la ~~seu~~ dolor. ^{de}

El marí, li somreia vivint desde la plataforma del vagó. Ella, conservà fins a mort la recordança d'aquell embeïmat somriure, l'últim que rebé d'ell.

Pere veïé sempre més la ^{vídua Warham} ~~seua mare~~, com ho havia fet ^{amb els vells arxius} llavors, durant aquells minuts insubornables. La vella senyora, ^{apareixia} ~~heroi-~~ ^{heroi-} ~~camment~~ ^{camment} serena, ^{muda} rígida, muda (a força de dominar la seva dolor. A quella visió de la mare, muda, de cabells argentats, encobrada i pullera, abandonada i sola enmig de la indiferència de la gent, era la cosa més jounyent que Pere coneixé en la seva vida.

~~Per Warren~~ ~~romanes~~ ~~faisi després de~~ 49 dies de
 vides. ^{Pere} ~~hora~~ somnia constantment en el país d'arribar.
 Passi damunt la coberta hores i mes hores s'una
 dolça monotonia, ^{imaginant-se} sempre les belles naturas de les
 illes i l'enris fètilles de les zones.

~~Maia~~ ~~el~~ ~~vai~~ ~~del~~ ~~No~~ ~~estava~~ ^{el vaixell} ~~(amarrat~~ ^{en} ~~mare)~~ ~~per~~ ~~un~~ ~~seu~~
 l'amargor del desengany.

Es formen mes policias, sanitaris i aduaners, l'en-
 nervosiren, mai en cap port d'arribada de mon e'hanic
 amutzat amb tants detalls i ni ^{els funcionaris li adreçaren} ni ^{preguntes} i d'
 esguards desconfiats. "Es teu país / ^{tot de} la guerra l'entrada
 en aquest paradís" pensà Warren, s'consola però
 sapia que un cop vençut el primer pas, ~~la~~
~~resta~~ ~~de~~ ~~seu~~ ~~plàn~~ ~~era~~ il·lusió veindria

Malayratament

populació millor de la primera impressió

Hom veig una ^(amb anuncis de det condensera, de naors, de polinesis, de ...) ~~amb un petit vell, amb Roberts, Vatepaito de sac de cossa~~

que (despetit escampauen) una foto a vancei irreprochable. Una multitud bigarrada, criolana, campeta de blanc, de negre, de polinesis de xines, d'indus, de mestissos de tot arreu, s'arremolinava al peu de l'escala, tot volent jugar els primers. ~~Per s'organitzaven~~ s'escribassaven per a fer-se entendre dels de la cuberta. Festi culauen

i feien ~~per~~ ganyotes i presoneres...

La polinesia, que Pere s'havia imaginat més i dignes, hierats i misteriosos, anaven vestits de ca manera més ridícula, ^(probablement imitant) el indument del blanc, ~~però sense les possibilitats~~ d'aport.

Les fanles ~~ex~~otivament plenes, lleuen l'única de ~~els~~ criolans, ~~però~~ se pensaven onells;

1871 / faramalla.

Es Xofen, negros: i del país, s'organellaven pre-
nant llurs taxis, disputant se el lliure, ~~parís~~
~~capa~~

Warhem sent ~~ha~~ ^{segona} ~~primera~~ de descomis, foto
la misèria de les grans ciutats americanes, Finca d'
Europa, d'Asia: i d'America, ~~es representa allí~~
en petit, ~~en una mima~~: ~~llengua imitativa~~.

Les ulls de Warhem no anaven més enllà,
no cepsà l'apellació ~~de~~ grandiosa de la selva
que com una taca verda: ~~cofumada~~, es
destellava darrera la ~~frontera~~ ciutat, enfilar-se
se ~~ondulant~~ d'anturs en ~~onades~~ ^{comes} ~~de~~ ^{mons} ~~montanyes~~
arrondides, després en vertiginosous penedissos,
que s'enlaianen fins a cims alts ~~de~~

165 Fou fan loyris de la banalitat de l'arr. Gaud.
que en serví com una mena d'acolliment
i el seu esguard de mar, a gir i cap a
cap a ~~deu~~ la mar, i l'ús greu adra i pura,
refugi i rases dels somniadors,
~~si cert, i molts~~. "En totament, tornari' a la" "peure".
mentre caminava, esp cot i deiebut, ~~estava~~
seu ^{estatge} ~~trastor~~, es porà e enyor als seus dormis.

"on eren aquelles belles braves de Stevenson, de Lot,
de Chadourne, de Magham, de Dorset, de Port...
amb llurs cabellers al vent, llurs corone de
fiare', llurs ossos nus nus, fimbrejants i d'anniosos?"

S'endemei ve presentant se al seu non cap, el direc-
tur de la C. C. G. O.

El seuyn Miller el rellé en el seu despatx a tute
la planta baixa del ~~grau~~ edifici de la ocupam
~~de, pot~~, mozet, us, i ef. i us, s'arreu planam el

10 llarg del moll, a un extrem del berr-xines.
Per la finestra de e' hols'facio'. Per veia alguns
cubils, i ^{holandres} ~~talut~~ ^{talut} ~~talut~~ (?) aparats de moll, més aulla, una
llena de mar blavissima, i es arbres tendrement
verd de la punta de Tarradete, tota un cel
color de turquesa, enlluernador i colatant,
Mentre el director parlava, Warkum
popu' oparta el seu esguard encisat, d'aquella
miniscula visio, ~~d'aquella quada~~. A ju... el
terra i uelles ~~quada~~, demestellau en el mar;
antes de llibertat, d'aler d'inmensos tronys,
esperanca d'annos infreissos. "Un baixel,
una ulla, una estimada" - - -

17 - No hauren d'afrentar tots els negocis -
tots ~~els~~ comerçs de la nostra firma en
aquell arxipèlag - així és un nou món de
milles.

Pere es despertà buscant. Els seus ulls blau-
-claris s'avançaren ~~del mar~~ del Pacífic, dels velles,
de les palmeres gruixadisses, i es ~~es~~ clavaren en
l'interlocutor inopertu.

- Compreneu? - Segur el director amb impaciència.
No, Warhem no comprenia. La resolat comença
a dibuixar-se tan diferent del somni del dia,
"un vaixelle, una, ille, unu estimada".

Fins llavors, ^{del} mar, no havia ~~sueltat~~ a milles,
El trobava ^{tota una} antipati, empalergós, pesat,
Les barbes negres ^{del director} ~~de~~ fets ratllats d'algun
cabell blanc per i: per ella, ~~del director~~, es belluga.

48 ven en parlar, amb estrebats burgues, ^{de les} i dues filiers
simètriques i blanques, de dents, ~~de les quals~~ la superior,
es ~~mostra~~ ^{mostra} ~~quasi~~ baldera i desorientant, entre semblava
 voler deontar-se, amb una tossoderia inconceïble,
 deves el clar inferior, roig i comós. Però no arribà
 a realitzar allò que hom e ~~demanava~~ exigia. Està
 va preocupat amb el descobriment de la des-
 tadura pròxima ~~de~~ de Jecyn Miller. Sobtadament
 comprenygué que tot ^{aquell home} era fals; la parades, el somriure
 etem, el ~~to~~ ^{ensucrat} ~~blasfem~~ agraït, Marten ^{trigui} ~~trigui~~
 aquesta rebel·lació d'una manera intuïtiva, no
 havia reflexionat prou, i ^{amb tot sabria} ~~però ja sentia~~ que ~~està~~ entre
 els ^{Miller} ~~for~~ ^{les} ~~blats~~, dificultats, ^{les} ~~violències~~, ^{anaven a} ~~desseguir~~
 ~~fas~~ ^{començar} ~~incinerar~~ si no altra volta l'erguan
 de les la mar, plata: lliure, deves el neller

Gronxados... "Que n'haij de fer de tants detalls!" pensà
 el cas ~~de perdre de vista aquest~~ home, quan després
 Miller, "Ce com ell, ell era marí, amava a
 comandar un vaixell, el després no l'interessava".

^{s'endinxi en un non somni.}
 Heja al Cluny dels monts, als marins, l'arxipi-
 les del corall i de les ~~perles~~, curules' mar-pells, mis-
 teris i obriant, ... i una dona molt bella com les que havi-
 amnat ~~del~~ Vasco, Loguin...
 - Anem a visitar el ~~mar~~ ^{parc} que ha venut Bona-Bona
 dega la ven de Miller, ^{ara} (seia com un dispar
 de revolver,

Pere a gora' decupens.

~~Anem!~~

L'animaven silents, ~~per~~ Miller havia descolat ^{en}
~~imponant~~ i estranyosa, que aquell el capità no l'is-
 collava. En el primer cop que s'ordenaven
 fet semblant. Miller ^{compta} ^{amb} ^{els} ^{afalacs} ^{d'}
 el director de la C. C. 42, (el respect.

~~la seva tenuesia apleys dels seus subordinats~~
 "Junie mena d'home era aquell?" ^{espiller} ~~Hath~~ estava
 mal tractat impressionat. Li començava conèixer a ^{seus} ~~seus~~
^{marionetes} ~~homes~~ i Warham se li apareixia embolcat en una
 boira tan impenetrable. ^{que} La sorpresa ^{trafificant} ~~el fruit~~
~~ce'fís ~~no~~ en front d'aquell estrany ~~personatge~~~~ ~~personatge~~ ~~de camp.~~

En quatre passes foren al moll, ~~atí ~~per~~ no~~
~~el ~~de~~ ~~la~~ ~~magrat~~ tot, per ~~turne~~ a ~~continuar~~ se en~~ ^{continuar} ~~continuar~~ ~~se en~~
 un nou ~~comerç~~, "le seu veixell" "Junie el curio!"
 El veixell petit, ben pintat, amb una xerneneia baixa
 i groixuda, blanc i lluent com un ocell, les
 cotes enlluernadors, les màquines ben engraiada-
 des, la tripulació neta i disciplinada,
~~emocionada, intimidada, en veu d'arrabar.~~

Fins pensà en el que diria als seus mariners.

24 "Fels meus! Dio a pleni i tub all, per: com-
preusió i humanisme"

A l'Hayne d'etnar d'^{suu} pensament, per què el terreny
era escabós, caminaven entre taulons podits,
emballats, sacs buits pilots de sacs de cofre, es-
tius de cuir de peix, clofelles de coco, de cacaut,
pels de platan; de mango; de taronja,
derixalles de tota mena,

Milles o'atura. Sengelen vergament (fins en
això no es deturar) una de les soletes amarrades
al moll,

- Heu s'auí el nostre veixell - y se ~~veu~~ veu
del gran home ten una para melodió.

Pera, no pogué creure en la realitat,
le dit de Miles ^{semblava que atengalís} ~~asseguelava~~, ^{miser} ~~seu~~ ^{amb unes llargues bar-}
brut ~~despintat~~, escros trosset del ^{bes de molsa} ~~planc~~ ^{missonera}

22 que ^{explicava} que ja no obunava cap ducte. Assenydave de-
sistia a no mirar-lo. L'era encara entre els
altres vaixells, el seu, blanc i prometent. Perí la ma-
^{Miller} ~~del director~~ es precisava. Fingue un lleu sorriment
que ja no ofunava cap ducte. Assenydave de-
rument, le uella i després l'ed-galet. ^{amb espant, els caracters pintats} ~~Per~~ Warhem
lles ~~amb~~ ~~un~~ ~~al~~ ~~cor~~ ~~a~~ ~~el~~ ~~papa~~ "Bora-Bora
Papeete"

- Puzim? - deia el nen ~~viu~~ ~~ia~~ ~~idone~~ del
~~Miller~~ director

Warhem pensà el faulo; com aquelles que
puja al patibul.

Damunt de la coberta, en un disordre inde-
criptible, n'havia sac de coga, pilots de uells
velles, gavis d'aviram buids; llanxes de setre.

23 / blanques de pebroles; una forta barquijadora de coco ranci
i de fruita fermentada amara els sentits dels nou vin-
guts.

Un mestís, mig nu, gras, suat i amb aparicions
d'ombriaquesa, s'estava senyorejant al bell uij i aquell
desordre fumant tranquilament, com si el clima del
Bora-Bora fos la suprema aspiració de la seva vida.

- Farani! cuida el director, amb certa cordialitat
aquí tens el nou capità.

El mestís, no ~~ser~~ es mogué. Focà vagament e'ola
del seu capell de pandanes, i en altre somriure estupi-
dament b. i movent unes genives desdentades, on
un sol uyal es mostrava ^{punxent} ~~apressiu~~, i obsessionant.

- És el ^{sobrecarrec} ~~subordinat~~ - afegí Müller, a guisa de
presentació.

Pere va correspondre amb una ganyote inexpressiva a la desleugna salutació del seu futur subordinat.

- Anem a visitar, la nostra cabina. - Continua el director.

Warhem veié, amb ~~espai~~ un espai ^{que} quadrangular fons, adret i unij fore, amb una d. lera a cada banda. Del fons, sota la vista clara d'un ull de bou, ~~amp~~ ^{entremuntat}, hi havia una tauleta enregist. amb una nella Bíblia i un sextant, Pel d'obertura del calaix unij obert, com llucava un rotlle de cartes marines, un altre barímetre amb el cròde treumat.

Le sen se uíllet desgrauar el sen monole, Fellet de clargues pausas.

- Lament que hagen de coissar el ^{dormitòri} ~~coitòri~~ amb el segon. ~~haver~~ No furiu més que ~~deus~~ cel. nes a brot ^{La} del sol ~~carrel~~

27 de setembre.

Una gran boquejada d'escampada per tota la
frontera ^{l'emanació de} rànica, de punta fementada, el del
pesat, ^{gras; suat}

un mortis, ^{com el toc nu}, i calces ^{blancs}
que sovint són blancs, ^{gras; suat}, fumada
assegut, ~~no diferent~~ emmis de l'aparell de la desorde.

Faram - crida - miller cordial, - aquests el nos
capita.

L'home es tota lleument, l'ala del ^{sen i men} barret, de
gandans, ^{desonjosa} no ^{els angles del recuit} belluga ^{la aigua}, es l'unitat a
dominir ^{amb aris d'embria} ~~estupida~~ ment, hi fer-ho devalu: las

seus femines desdentades, on sol, a pressia:
obressonch, un puc a gut ullal xingrejada.

Es el sobre cargo - ^{laxi Miller} a ^{gaiso} de
present auo

23
El serveix de dormitori i de magatzem i la vostra
muller, ~~benintencionada~~ ^{amava mostrant} ensenyava a Warben Hls. es despen-
sencis del Bora-Bora. El cambrot de Farani,
presentava l'aspecte d'una botiga saquejada: Pels
de l'exit en desordre, garrapes(?) per + ocides per tot
arreu, ^{pilons} estufes de llum, de conserva per i per clai,
una imponent estiva de barrets de pambou entre-
nat, que semblava una felipa gegantesca.
Davant ^{de} la elitera, entre ^{un carbux dels} ~~el desordre~~ moleros
~~ies mes rbes~~, hi havia un quadern ple de
fargots; Lletres i numeros entre taques de greix, de
ni, de bouis de tabac...

Sortiran altre volta - colerta, per e' estilla de
proa.

- Aui, hi ha ^{dues cavitats més} ~~una gaire com aple~~ ~~per~~ en presencis de
paratze. Generalment serveixen per a transportar fruita

27 - Que diu home? -

La veu massal de Miller perseguia el malaurat capità. El director de la C. C. Y. O. no ignorava l'efecte catàstrofic, que la veu i bruta goleta causava al meu empleat. Comixia a bastament aquests xocs sentimentals. Al llarg de la seva vida gloriosa de comerciant bandit, sense escripsols havia presenciat moltes negades, el dolores desenyany ~~de~~ d'altres idealistes i somniadors, com Washem. Incautes colomins que firmaven contractes des d'Europa en l'annimints per la llegenda del Pacífic. Miller assavoria, amb refinada crueltat, cada una d'aquestes escenes, que li demostraven una volta més qui era el fort, qui ~~era~~ ^{seria} el vencedor. L'expressió lamentable dels atrapats procurava una joia diabòlica a l'asut director.

El silenci de Pere, desorientava a Miller. No hi estava a l'espera aquesta mena de reaccions. Regularment, les víctimes en adonar-se que havien caigut a les urpes de la C. C. Y. O. protestaven, queidaven, amenaçaven. Totes aquestes demostracions d'impotència resultaven un goig més pel director. Miller coneixia el seu ofici. Estava tan segur d'haver feixit impenesiblement els fils subtils de

28/ la seva ferocitat, que romaníe impassible en front dels
esgarips dels venents.

L'actitud de Warhem, li tiva els nervis.

- Que penses?

Pere mig bada la boca com si anés a parlar,
s'arrosseja d'espatlles, no deixa anar cap so. Es limita
a somriure estranyament, inqualificablement.

- Puc anar-me'n? - demana en un molt
baixa, un per rogallosa.

- Sen eliere fins el primer de Juny - respongué
Miller molt nerviós - ~~ben dit~~

Warhem li gira l'esquena.

- Excústen! - ~~afegí~~ ^{crida} el director ~~amb veu~~ - Dixin - no
veure per men despatx, Heu de parlar.

* El marí se'l mirava amb aquells ulls tan blancs
i transparents, fixament, com un somnambul.

Miller s'impatientava de debò. Perdia la sang freda.
S'atansa a Pere, el agafa del braç, mig efetuós, mig autoritari.

29 Va ~~mostrar~~ ^{anotar} un somriure, que mostrà aquelles dues
fileres simètriques de dents, amb la superior fluxa, bel-
lida, disposada a dependre's de la geniva. Warhem
reculà bosquejat. Entre la barba negra i mol pen-
tinada de Miller l'obsessió nat caiguda de dents esgarrià
la sensibilitat de Warhem.

- Deixen. un marxar - prega.

- Aneu! Aneu!

Quan el ~~capità~~ ^{mari} va ja a unir a es poder, Miller
li crida enara.

- no oblidem que la professió de capità - de mariner és
molt complicada a Oceania.

Warhem no es gira pas, ni mostrà haver oït les
darreres paraules del poderós i terrut Miller. S'allunya
lentament, vincant el torç a la joia marinera, Segueix
^{ran} ~~penja~~ dels coberts del moll i girava sornut la testa darrere els
vaixells amarrats, o qui sap si més lluny cap a l'alta mar
llunyana i atraient, més enllà dels esculls.

El director de la C. C. Y. O, havia romàs palplantat al peu mateix de la passera. Seguí la silueta de Poe Warhem amb un esguard estupefacte. ~~Com~~ ^{Com} era aquell home que s'ho premia així? Miller sabia que no ignorava que havia enganyat a Warhem. No es pot contractar un autèntic capità d'altura que ve amb la pretensió llegendària de menar un veritable vaixell i lliurar-li una vella goleta, amb les velles destralsades, i la maquinària defectuosa i una tripulació d'embriacs i de deficientes. Com que tenia por a la seguretat d'haver eligat tots els caps i sabia que Warhem no en treuria res de rebel·lar-se, ~~exorta~~ ~~el~~, ~~arronja~~ ~~el~~ ~~espatlls~~ i deixà anar una rialleta sinistra "Si aquell cap'mar' somniava i aquell es pensava poguer plantar cara al gran Miller".

L'orgull i la suficiència li inflaven el pit. Deixà el munt de ~~re~~ ~~mentar~~ ~~forma~~ ~~tot~~ ~~fixat~~. Al despatx l'esperaven una munió d'afers tan ~~pos~~ ~~clars~~ i més ~~esbrosos~~ ~~embara~~ que la vinguda ~~de~~ ~~Warhem~~

32 Ningú però, hauria estat capaç de copsar ^{l'atmosfera} el ~~delic~~
sang de Jore, ni menys encara, el canviament
d'un el naixement de la nova personalitat
Per: ni el suspicós directe ^{seus} ^(membres)
ni milers ^{amb la seva suspicàcia}, ni de altres
empleats, companys germans víctimes ^{del gran poder},
empleats de la casa, amb llur amorosa i perniciosa;
ni de ^{enamorats i tarders} parroquians de l'Hotel - Restaurant
on ~~seu~~ "La Corona" ~~no~~ ~~deu~~ ~~que~~ ~~llur~~ ~~no~~
s'adonaven de cap canvi en l'activitat del mar.
El mateix que la terra, quedi ^(emogada) ^{deu} ^{la} ^{ellevi}
d'un gran arbre, futur segant de les selvas,
així mateix, la grana del futur ^{que seria un senyal} ^{per a}
junia avies, dins en les pregones, d'aquell
cos, elegant, i joves.
La sensació ⁿⁱ de Warheim, ^{mateix no se n'adonava} es trobava encara
com ^{l'1943} ^{amb} ^{per} ^{desencantar}. Cada dia, s'uniu en

33/ La bestiola trista i escarràmida, que millona entre les carnes dels clients, segueix Warhem fins l'entrada. Allí veu, en Esquentava extranyament l'home amig que partia, però una mandra insensible li feu desistir d'aquell primer moviment de fidelitat.

Warhem desapareguí entre els murs flacos de la seva pipa carregada de tabac anglès, i ja ningú no tornà a veure'e.

Interiorment, el marí sofria una transformació lenta i caòtica de la qual ni ell mateix no podia adonar-se. ^{Sentia} Estu- per i ~~no~~ desengany ^{enfrent de} (l'ensulsiada de les seues i. e. unions més belles, i l'acelaparament d'adonar-se que tot el millor que ~~tenia~~ ell havia dut amb ells: honradesa, coneixement ^{professionals}, educació, romanticisme de marí, resultaven allí monedra falsa. Tot plegat li produïa una mena d'atortament. Odier Miller amb una força ^{de la} qual ell mateix s'estranyava. Cada dia, d'ençà que conegué l'astut director, ~~veia~~ Pere estopava amb una ^{nova} contrarietat. Les desavinences creixien a mesura que s'atansava l'hora de ~~singlar~~ fer-se a la mar.

En singlar després l'arxipèlag de les Marqueses, el nou capità del Bora-Bora, es senti' alleugerit. Al menys perdria de vista l'odiós Miller, les seues barbes de folister.

34 / la seva dentadura baldada, la seva veu nascaa i ensucrada,

Del que la Companyia esperava d'ell, Però no n'havia cegat ni un bovall, L'única certitud que se n'entenia, era que la inhabilitat d'esser capità de ~~extera~~ marina, amb una fulla de servei inmelorable (a la lectura de la qual Miller havia començat estranyament) l'estat animic de Warhem en perdre el comandament del Bora-Bora, era comparable a l'aixafament post febrós, quan l'home sent vag amb vigorositat que sint d'una vida forca, inexplicable, turmentadora i incerta per a entrar en una de nova, forca, desconeguda, baserrosa.

Warhem ^{comprenia} ~~sabia~~ que la tripulació de la vella goleta, en sabia més que no pas ell, Per be que formada de mestissos, negres i indigenes, ^{malians} embriacs i ~~defici~~ embrotats, aquella colla mania braven amb una experència segura, ^{obrava per invenció obliu} ~~obria~~ (a una forca sentida i poderosa. No calia més que observar i adaptar-se. fins que hom hi veies clar.

Les primeres hores de navegació, (trans ^{pararen} ~~corregueren~~) faie-
ment, agradosament, ^{s'escolaven}

El nou capità no feu mes que observar la menja-

d'encessar el motor, la
 borda (de sortida, la del perillós pas ~~entre~~ dels esculls, Els mariners
 mostraren una pràctica perfecta, no li adreçaren ni un requereix,
 demanaren cap consell ni li ofrenaren el goig d'en comentar.

Pere fumava pipa darrera pipa, clavava les dents al bord (?)
 amb ~~una~~ ^{una} ~~superfície~~ ^{desesperada} energia, Passava sobre coberta o
 esguardava els homes, descelsos i atrefegats de i semblat ~~al~~ a
 la borda o al pal major, Els seus ulls blaus esdevien en pits
 brillants, s'enforquien per moments. El verdolera habitual es tras-
 formava en indignació, en odi.

Ningú no demanà a Warhem el rumb que calia prendre,
 (ell, conciençios havia ^{tracat} preparat tot el vidre damunt d'una
 vella i gruixosa carta marina que troba a bord)

~~Warhem~~ ^{El capità} pensà amb amargura que ell resultaria
 tan inútil a bord del Bona-Bona, com el vell (sextant) ^{i anemal}
 com el baròmetre amb el vidre escardat, com el pilot
 de mapes que dormien envoltats al fons del calaix
 com a Amaret de Falaleine. d'estupor, el capità passà
 distret, sense somiar - co ni entendre - s'hi; prop l'illot
 Motu-ite, ^{i més tard} ~~entre~~ els esculls corallins. No reaccionà ni
 en veure desaparèixer darrera la popa de la goleta aban-

36/ donar ^{de la} la plaide transparent i llaguna, mentre la proa Tellara
la primera onada del mar es feriv.

Romanque al pont, veient com s'atacava la nit. Sorrentava
l'horitzó amb un sentiment inenunciat del seu deure ^{de capità}.

Ara i ades anava de la proa a la popa, mesurant
a gambades i a saets la coberta plena d'obstacles, mes s'un
coss els ulls se li havien ^{amarat} entelat, d'unas llàgrimes involun-
taries, amargues i rebels.

Les primeres ombres de la nit, (i no la distínia) li
robava el visió ^{dolçosa} ~~l'horitzó~~ ~~consoladora~~ de les verdes i alteroses
muntanyes de Tahiti, (paradis enganys, pensava ell) mentre
el Bona-Bona, esfigurava Pacífic enlla.

Pere sentia amb inquietut el soroll monòton del mar
tr, amb ~~un soroll~~ que marxava ^{familonava} a batzagues, amb un
ritme de màquina vella i bruta, ^{mentre} ~~se~~ pensava amb neguit
el taf malpaïrós del mazuc(?) ^{al qual} ~~era~~ els seus marins
~~de març de març~~ d'oficial de pont ~~era~~ ^{a bord d'un paquet}

~~una navegació de cap~~ no estaven avarats ni de lluny.
El petit vaixell partejant tallava pacientment les onades fent rumb
nort-nort-est.

34/ L'esquard del mar; poque' cessar encara l'espectacular de-
~~l'edifici~~ ^{leta} del dia. Per l'ampla horitzó, en forma de cercle,
s'estenien enormes pilots de cúmulos, adés rojos o Fourn jets
ara moradenes o blau-plom. La nuvolada arava
a apilestar-se sobre la línia del Pacífic. ~~Formada~~ ^{una} ~~una~~ ^{cintola}
immensa, meravellosa, amb núvols i companers,
gratals, estats grandissos. El mar, blau de plom,
amb taques morades i ~~anaranjades~~ ^{magranoses} rodava, en
ondes fonses i lents com una cinta monumental
d'un pian mecànic. Terra i el Aigua: el terren
una melancònia infinita.

Warhem evocà les paraules vagues de cuiller sobre
els seus deures de capitá. Certament el que esperaven de
Pere no tenia res a fer amb ^{la seva professió de marí,} el ~~comproment~~ ^{comproment} del
Bore-Bora. Esperaven que es convertís en un agent
de tràfic, com més cuivri cuiller, amb aquell ^{(malic'e}
~~nuvolada~~ ~~pecardia~~ ^{pròpia} dels blancs, en pont del ~~1071~~ ^{un dels}
indígena.

El sírver ei havia dit que calia ^{adquirir} ~~comprar~~ copra, vainilla i sucre a preus molt baixos (li indicà exactament la xifra que no calia ~~vetropassar~~) Farani l'ajudaria, amb la seva llarga experiència. També hauria d'estudiar el contraban, element de primera importància per la prosperitat de la Companyia. La venda de begudes alcoholiques, ~~era un negoci~~ ^{era} un dels motius importants del viatge. A bord hi havia rom, Whisky, ginestra, piperimin... Calia vendre d'algodó i que la llei prohibia l'exportació de begudes alcoholiques als indígenes. Pel que fa a les begudes havia de variar segons les possibilitats del comprador. Si ^{els portuguesos} no tenia prou moneda podria pagar amb copra, amb sucre... fins i tot amb algun vell objecte de fusta treballada, que hom revendria més tard a ~~un turista~~ ^{un turista col·leccionista} (Europa o Amèrica). Per l'adquisició de copra en grans quantitats caldria negociar-se més. Entendre's amb els espies a son que li dirien exactament les necessitats del venedor, els compromisos contractats amb les firmes rives, els trocs dels pells i fells de la futura víctima a la qual caldria, engançar

39 / amenaçes, ofegar o ~~partir~~ ofemar fronts segons les
presents, circumstancies.

Miller havia deixat entendre a Warham - encara que
allí més es cobria ho reservava per a gran tornes d'aquell primer
viatge de prova - que el seu de capità no era més
que una part política del ~~tracte~~ ^{tracte}. El veritable seu se
c'havia de fer espavilant - se

y mentre l'ombra espessa de la nit ~~envellava~~ ^{cubria}
el món, estornava la línia s'horitzo, envellava el Bon-
Bon ~~estornava~~ ~~amb un petit~~ ~~mo~~ que capfregava més
més. Però sempre' amargament comparant els ~~seus~~ ~~ells~~
principis dels Warham ^{horitzo} ~~marins~~ desde quatre generacions,
al destí que la C. C. 4.0. ^{operava} a ell. L'ambició que
la vella moral ~~se~~ basada en la hipotesis, no per-
metés als murris ucians, ~~existir~~ ^{framament} ~~als murris~~ ~~em-~~
~~peus~~. En encara la lectura de l'anunci que demanava
un capità d'altura per a presten els seus serveis
en la gran Companyia Uciana, el marí s'empesca
la redacció de l'anunci que ell havia ~~aprovat~~ ~~aprovat~~

H^o " El important Companyia Commercial, desitja trove
llest i sense escrúpols per a traficar amb els innocents
indígenes de l'arxipèlag X. • Z. ~~Y. • Z.~~ Es invítie
que es present sense antecedents penals. ^{Preferim el seu}
o estafador. " ~~plante.~~

Una ven respirar distraque les tristes falas, ^{de W. R. R. R.}
- Capità, el separ us espera.
- Gràcies!

El norma respira fortament, desvella amb curiós a la presona,
de la cella solita

Veí: una estovella de quadrats rojos i blancs sota un fons
que a grossa veu b. i ocupant una clara proposa, s'iden-
ficient, damunt una corda fumigant, miss ~~el que se~~ un pla

Los ~~restes~~
d'arrels de tarro. Les ombres dels fons, ja assegurats al volt de la
taula s'allargassen per les parets de l'exigüe cambra d'ofi-
cials, es movien seguint els moviments oscilatoris de la llum,

Els rostres calrats i lassos dels homes, així com les mans
endurides i deformades, entraven i sortien del cercle lluminós

41 / ~~sent~~ per amarat d'un fatalisme impressionant.

Warhen es senti un pes al cor. Anava a seure magníficament al mig dels seus braços, quan s'adonà d'un nou personatge. Recordà vagament haver vist aquest rostre, en algun lloc, imprès i llunyà. ~~Sorut i malhumorat~~ El capità de ~~Bora Bora~~ anava a ~~prescindir~~ de l'individu.

Però sorut i malhumorat prescindí de l'individu. L'altre es posà ^{dempeus} rípidament. Llavors Pare s'adonà que secundaria el lloc dels missioners Picpus. D'el passatger es presentà:

- See el cap de les missions catòliques ^{de la Polinèsia Oriental} ~~de la Polinèsia Oriental~~
- El capità Pare Warhen - correspongué el marí.

Havien encès el ~~aterrat~~ Seien i es disposaven a servir-se del contingut de la consola: Corn de Xicago amb ^{seu} ~~seua~~ de tomàquet.

- Preneu ~~tant~~ monsenyor.
- De cap manera capità.

Està tripulant el sobreària, un mestres de xines i el segon de bord esguardaven els dos Euroqueus amb ~~un~~ com a entupir. Feien la malaica cara que se assistir a les cobargidors sessions de cinema a Papete, quan el cavall de Toum Nix grotava l'esquena al seu amo.

H2/ Quan els missioners ja, dirigint-se al missioner.

Passaren una estona emergent silenciosos, assolint el tall.
Ad'una Pere es dirigí al missioner, dirigint amb una lleu ironia

- Ignorava que duguessim a bord un personatge de qualitat
massa bona per aquesta vella clofolla.

El religiós respongué amb benevolència

- Estic abesat a veure'ls fets. Fa prop de trenta anys que els
meus ossos s'arrosseguen pels mars del sud.

Pere l'esguardà atentament, amb una punta d'envie.
Quina superioritat no tenia el missioner davant del pobre
oprenent de colonial! Breu anys d'experiència! Els joves
ulls del ~~foraster~~ capità esmentaven la fosca astúcia, ferme i cel-
rada del religiós. "Una altra vella quimera com Miller"
pensà el neofit. I s'aixecà d'una revolada. ^{Després} Dona la
bona nit i s'atí.

x x
x

d'endema, o e'hoia fivau, ^{muntre} ~~la~~ Pere contemplava el Paci-
fic amarat de clarors opaques i melancoliques, el missioner
se li atansa.

- Ho porto una salutació de part de la mare superiora.
- Que diem? - esclama: Warhem astuet.
- Si... En ~~parleixo~~ a casa de les ~~germanes~~ missioneres que viuen
en aquest vaixell.
- Duen religioses a bord? La superiora de Pere feu con-
rènce al missioner pare Huch.
- No ho sabem?

El missioner explicà que en un ~~del~~es cabines del castell de proa
hi anaven quatre monges i un e'altre ell. Fols es dirigien
a Akahau de l'illa Tapa per a fundar hi una nova
missió. Ell, el cap superior de les missions calòli.
Quas celàmiques residia a Paqueti. Des de les
missioneres eren ja antigues colonials. Flavier fo-
nat part d'altres missions. No nos n'hi havia una

que era novella, arribada de Fréguera ara pue, la pobre noia
 tenia una por ~~de~~ tremenda als indians. Una altre de les
~~es marejava~~ ~~en~~
 manys es marejava. Per això fel capità no les havia
 vist, Pux que les altres s'ommanien a la cabina per a
 acompanyar-les.

- Pobres! ~~Warhem~~ ~~Warhem~~ Warhem compadit.
 - Com poden estar ~~tant~~ ~~de~~ ~~stafigats~~!

El religiós esguardà Warhem irònicament. Tot els seus
 colònies arribaven amb aquella mena ^{de tendresa} ~~de~~ d'entendiment
 envers les ^{dones} fembres. Ell, ignorava de quina pasta gloriosa i re-
 sistent estaven fetes aquelles missioneres. Moses Huch
 s'haureu jugat un got de Whisky que la mare Anos-
 tassi resistia millor un temps al que no pos el mateix
 capità.

Pere somriqué, i confessa que en materia feullesina
 religios - colonial era el més creït dels creïts.

Després s'acarà amb el pare Huch i li preguntà si
 coneixia ~~en~~ Miller.

- naturalment - responqué el missioner, i els tres ells
 grisa i ompliren de joiosa malicia, buellaren un instant
 sota els vidres dels vidells i s'esquitllaren dures la mar.

Però es monerà el llavi impriu. Callà uns segons,

45 / seguí fredament, calmosament.

- Si jo hagués de matar un home seria miller.
- Així e' ordien?

El missioner no mostrà ni avergonyment ni interès. Forçollà una de les butxaques del seu habit i en tregué una cigarrera. L'obrí: oferí una cigarrera al capità. Però acceptà desitret, predecepat.

L'actitud del missioner palesava un vell coneixement de les costums de la C. E. S. O. alhora - que una ~~coment~~ ^{religiosa} reserva - i la indiferència més palpable envers els dramas dels inexperits. Però tingué la certitud que el seu interès no es commovia per aquestes minucies. Potser aprobable, i tot als mètodes comercials de la gran companyia. No feu cap pas per apartar-se del Pare Huch però el seu esperit ho feu amb una rapidesa vertiginosa. Es sentia incapaç de compensar l'esperit colonial. Així, ni la religió no podia salvar els homes de l'individa corrupció? un missioner que ve a congregar les ànimes dels indisines pot consentir i fins a la borrar a l'obra de bandats i de pirates?

Però somrigué amargament, com si estés sol. Es parà a l'aquella ingenua confessió que havia oferit al missioner imaginant - (s'adreçar a un home honest, i cetera cetera de ~~un religiós~~ comprendria el seu drama

46 / El pare Huch duque molt hàbilment la comença des d'un tenor diferent. Amb el nostre pla de anal·lisi comença d'explicar anècdotes de la seva llarga i q. per una tarda viada de emissions. Adés diu coses (?) de cargidors i còmiques, adés explicava anècdotes de hoi, ~~Basco~~ ~~ocorregudes~~ en les llibreries, o en el fons de les desertes, in bricades, humides valls de Fatuhine, on els indígenes morien tuberculosos, alcohòlics, ~~contags~~ enfreds, epilèptics, sense cap sacors trina.

* El missioner resultà un xarador brillant. Avança que Pere oblidà les seves propietats malaurades per a esgarrijar-se ~~comparar~~ ^{comparar} enfront de les dels marquesans. ^{comparar-ne la} ~~Humana~~ sense parar, atant ^{aquells} ~~als~~ ~~els~~ ~~episodis~~ ~~episodis~~ ~~El~~ ~~religiós~~ ~~digne~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~penna~~ ~~de~~ ~~Edgard~~ Poo,

El pare Huch ho contava tot sense que cap músic del seu nostre o contragués. La seva mirada ^{inl'el'entant} (energica ~~in~~ ~~tel~~ ~~ligat~~ no s'ablaia ni veia en cap moment.

semblava estar expós les anècdotes més esgarriposes per a esverar a aquell nimys d'ulls blaus, transparents, de còrpa prima i vincladissa dins e'impereable vent